

In memoriam Vello Salupere

15.03.1935–12.07.2020

Emeriitprofessor Vello Salupere oli pikaaegne Tartu Ülikooli sisekliiniku juhataja, kelle õpetustest on osa saanud kõik keskmise ja vanema põlvkonna arstid Eestis.

Vello Salupere sündis 1935. aastal Tallinnas, ent alates Tartu Ülikooli arstiteaduskonda astumisest sai temast tartlane. Ta lõpetas ülikooli 1960. aastal, kaitses kandidaativäitekirja 1963ndal ja doktoriväitekirja 1969. aastal. 1970. aastal sai ta professoriks.

Professor Salupere oli gastroenteroloogia osakonna rajaja Tartus Toomel. Professor Kuno Kõrge ametijärglasena asus ta Toome sisekliiniku (tollase teaduskonna sisehaiguste kateedri) juhiks. Kliiniku kolimisel Maarjamõisa asus ta juhutama sisekliinikut, mis ühendas varasemaid Toome ja Maarjamõisa haigla siseosakondi ja kateedreid. Kliinikumi rajamisel 1990ndatel oli tal märkimisväärne roll: ta oli juhatuse liige ja 1996. aastal juhatuse esimees. Tartu Ülikoolis täitis ta lisaks kateedri- ja kliinikujuhataja ülesannetele ka prodekaani kohustusi ning oli Tartu Ülikooli nõukogu liige.

Vello Salupere juhendamisel on kaitstud üheksa meditsiinikandidaadi väitekirja ja ta ise oli ligi 300 publikatsiooni autor. Uurimistöodes käsitles ta maolimaskesta muutusi, vähi, peptilise haavandi ja krooni-

lise gastriidi seoseid ning immunoloogilisi mehhanisme, samuti maksahaigusi.

Professor Salupere oli pikka aega Eesti-Soome gastroenteroloogia-koostöörühma üks juhte. 1980. aastal pälvis ta Eesti NSV riikliku teaduspreemia, 2000. aastal kliinikumi preemia, 2001. aastal Punase Risti III klassi teenetemärgi ning Tartu Ülikooli suure medali. Professor Salupere oli pikka aega Eesti sisearstide ja gastroenteroloogide seltside juht, erialanõunik

ministeeriumis ning üleliiduliste ja rahvusvaheliste erialaorganisatsioonide juhtorganite liige.

Vello Saluperet mäletatakse kui energilist ja karismaatilist õppejõudu ja kolleegi. Tema suurepärase loengupidamisoskus ja vahetu isikupärane kirjutamisstiil pälvis üleüldise lugupidamise. Tema raamatud olid selge ülesehituse ja ladusa tekstiga, sarjas „Scripta medicorum“ ilmunud „Gastroenteroloogia“ omandas tudengite ja kolleegide seas pea kultusseisundi, mille tipplauseid tsiteeriti peast.

Õppejõuna oli Salupere nõudlik ja otsekohene. Sisehaiguste õpetamisel lähtus ta maailma kõige autoriteetsema Harrisoni-õpiku seisukohtadest, vaatamata ametlikult soovitatud kirjandusele. Ta oli Toome sisehaiguste kliiniku parimate traditsioonide hoidja, keda iseloomustas suur mõtte- ja sõnatäpsus, selge eesmärgi seadmine diagnoosimisel ja ravis ning nende väärtuste edasiandmine järgmistele põlvedele.

Mälestus Vello Saluperest jääb kestma.

Sügav kaastunne lähedastele.

**Tartu Ülikool,
Tartu Ülikooli sisekliinik,
Tartu Ülikooli Kliinikum,
Tartu Ülikooli Kliinikumi sisekliinik**